

LACO GARAJ

Laco Garaj

Narozen: 29. 5. 1959
Rimavská Sobota

V letech 1974–1977 studoval SUPŠ Brno, obory: sochařství, grafika, výstavní aranžérství. Vitrážím se začal věnovat v roce 1980 v Ústředí uměleckých řemesel. V roce 1994 se účastnil sklářské výstavy „Souvstažnosti“ v Domě umění v Brně. Ve svém ateliéru se Laco zabývá vitráží a prací se sklem od A až do Z. Vytváří paravany, okna, dveře, podhledy, zrcadla. Jeho cílem je především zrealizování nekonvenční vitrážové tvorby dle vlastního návrhu. Mezi jeho speciality patří vitrážové

sochy, světelné objekty. Kromě toho, že se soustředil na současnou vitráž, restauruje staré malované i nemalované vitráže. Za příjemnou považuje i spolupráci s architekty a filmaři. Posledním významnějším počinem je realizace vitráží z roku 1998 do filmu francouzského režiséra Luca Bessona, Johanka z Arku.

„Mezi křikem a meditací“ – tento název výstavy TT klubu pořádaný v brněnském Domě umění v roce 1991 je svým způsobem příznačný i pro tvorbu Laca Garaje. Autor se zúčastnil uvedené výstavy rozměrným dílem „Instalaci ve znamení draka“. Spojením různorodých částí, odlišných materiálem i způsobem ztvárnění – od malby přes složitě formované objekty až po ready made, tj. prefabrikované předměty, v Garajově podání ovšem malířsky pojednané – dosáhl autor účinku, který mnohé šokoval. Tato složitá instalace jakoby v sobě obsáhla jakýsi koncentrát umělcových výtvarných postupů a názorů. Ve zkratce, ale ve velmi zdůrazněné podobě demonstrovala jak jeho záměrně překračování hranic a konvencí, tak jeho mnohostrannost, která se nevyhýbá snad žádnému výtvarně uchopitelnému materiálu a podřizuje ho své představivosti.

Příležitost k širšímu seznámení s Garajovou tvorbou nám poskytla již řada jeho samostatných výstav i účastí na přehlídkách. Z nich jsme mohli sledovat i proměnu jeho malířského projevu, jímž se od původní „divoké“ malby ubíral směrem ke klidnější, uměřenější obrazové skladbě, aniž by ztrácel svou typickou barevnou živost.

Především se však Laco Garaj vepsal do našeho kulturního povědomí svým uměním vitráže. Jeho skleněné objekty poutají pozornost nejen na výstavách, ale uplatňují se spolu s okenními a dveřními výplněmi v různých interiérech a dodávají každému prostředí neopakovatelný ráz.

Výtvarné kvality skla s jeho působivou průzračností jsou ostatně dobře známy. Laco Garaj si však dovede podřídit a využít i materiály zcela odlišné. Na prvním místě je plech, jehož prořezávané tvary uplatňuje ve svých obrazech.

Svými nespoutanými vizemi výtvarník a zároveň pedagog zasahuje i své žáky – gymnazisty tak,

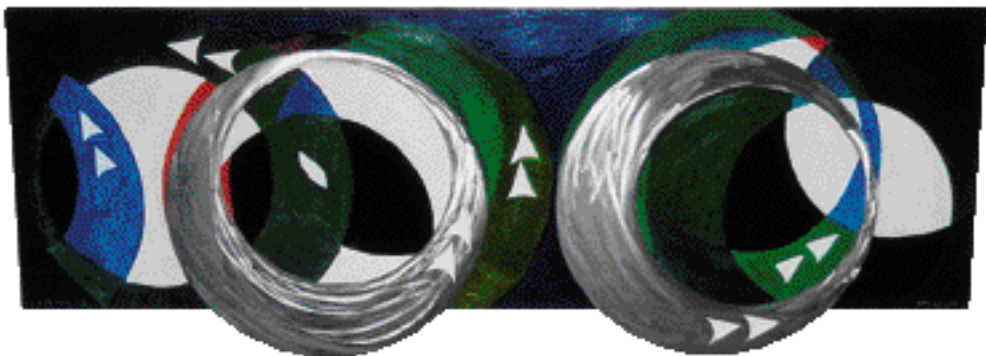

VITRÁŽOVÝ KŘÍŽ A OLTÁŘ, 1999, výška 3,5 m

aby uměli vedle malířských a kresebných postupů úspěšně využít i drátů či perforovaných papírových panelů.

Nedávné autorovy výstavy (pořádané na počátku roku 2003) seznámily i s malbami vzniklými v posledních letech a nesoucími charakteristické znaky umělce osobního stylu. Mají výraznou barevnost a vlastní obrazový řád, v němž živý, někdy až útočný kolorit a bohatství forem nepotlačují výzvu k meditaci a vnitřnímu soustředění. Dosavadní četné prezentace Garajovy tvorby představují zpravidla pouze užší výběr prací, většinou žánrově vymezený. Soubornější přehledka tohoto díla by mohla poukázat na zajímavá srovnání obou hlavních sfér Garajova výtvarného zájmu – vitráže a malby – i na jejich postupné proměny.

PhDr. Nina Dvořáková, 2003

P. POSUNY, 2003, ACRYL NA SOLOLITU, NEREZ, 140 x 60 cm

AUTOR S ŽENOU ŠÁRKOU A PSEM V ATELIÉRU V JINAČOVICÍCH

VITRÁŽOVÁ VĚŽ, SKLO, OLOVO, výška 140 cm

ATELIÉR
VITRÁŽE
LACO GARAJ

Realizace: • 1989/90 Vitrážové hory, 450 x 1 500 cm, Tádžikistán–Dušanbe • 1990 Dveře a okno do skleníku, Praha–Dolní Počernice; Vitrážová okna, Pivnice Zemský dům, Brno • 1994 Vitrážová luneta, klub Divadla B. Polívky, Brno • 1995 Vitráž na toaletě a v čajovně, knihkupectví Alembiq, Brno • 1996 Světlo pro Marínka, sochařství – pískovec, v. 22 cm, Mezinárodní sympozium v Kunštátě • 1997 Malá brána, sochařství – dub, barva, 120 x 500 cm, Mezinárodní sympozium Banská Štiavnica, Slovensko; Vitrážové světelné objekty, Dionýsos, Brno; 3 vitrážová okna v restauraci Kaverna, Brno • 1998 Realizace vitráží do filmu Johanka z Arku režiséra Luca Bessona • 1998/99 Návrh a realizace vitráže lékárny U červeného raka, Masarykova třída, Brno • 1999 Vitrážové okno, realizace (arch. Šustaj), Mikulov; Ceny pro mezinárodní soutěž účesů Praha • 2000 Vitrážový kříž 350 x 160 cm, kostel sv. Jiljí, Našiměřice; Křídla – ceny pro nejlepší herce, Městské divadlo Brno • 2001 Vitrážové dveře – Našiměřice • 2002 Kavárna Beethovenova, Brno, vitrážová kolečka + lopata; Světelný pouťáč vitrážový – Adriadatabanka ul. Panská, Brno; Vitráže do restaurace U sv. Václava, Brno • 2003 Vitrážové dveře 180 x 60 cm, v. 90 cm v objektu fa HI-ARCH Brno; Realizace vitráže 240 x 70 cm, autor Ruszelak, Kroměříž • **Zastoupen v galeriích:** Gaved – galerie ve dvoře, Panská ul. • Galerie – Dvorana, Brno • Galerie – U vembouda, Brno